

3294

"Ond fot".

Det var en kvinna här i Tolånga, som mor tala om hade "ond fot".
En gång skulle di svepa en räcka, när käringen kom dit, men
sen hade di så farlit besvär att svepa den sen hon var
gången.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

/

*hist Anges-
mannen
nigt
asinnu
en utbytt*

Flickan, som trampade på brödet. 3294

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2
2

De va en tös, som va fatti å föräldrarna va fattiare. Å faren
va sjug, men hum ville ente gåu humm, men så kom dar böd
ad faren va dö, å d i skolle ha begravninj , å så fe hum en
kaga brö åu moran, å så hade hum et par nya lärsko, å så
skolle hum gåu övor en bättj, men så ville hum ente sjitta
ner skona udan så la hum kagan i vanned å trödde po den.
å så ble hum ståenes där. Nor hum trödde po bröed, so fe hum
ente benen darifråu. Å di sjittja bod ettor prästen, men han
mana ma ner joren. han sa: "nu har Gud förlåtit alla dina
synder ", å so slo han me bogen tre slag po hinnas hod, å
hum sjonk rakt ner i joren. Hinnas bild e i "Klöstor" i
vädjen.

Arkiv
Folk
Tolänge
Mpt 1931

upps. Nils Bengtsson
lev. Kusti Rörlein
född 1854 i Löve

Örnaturligt föl, ³²⁹⁴ som vädelsmärke.

Innan skogen var uthuggen här, så hörde vi ett föl på kvällarna, å de "vrena å språnnt å skredj å flåste". De vara några år, att vi hörde det. Men det betydde alltid ombyte på väder. De va brunt, de "språnnt å de vrena" precis som ett riktigt föl, som skyndar sej till sin mor.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3
3

Skydd mot gengångare.

3294

Det var två käringar, som var ovänner, å så dog den ena, å så när di var med henne i kyrkan å jordfäste henne, så passa den andra på å kasta en hel bunke med linfrö vid kyrkogrindarna.

"nu du fansätta, ska du nock ble dar", sa hon.

Di bruka också länka ihop den dödes tår med "silvor", som där var mycket vävt med, så många gånger som den "silven" hade gått opp å ner i den räcken, så många steg skulle den döde ta innan han kunde gå igen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4
4

3294

Förbyting.

DE va i Norra Ilstorp, där hade di en tös, som va en "förrbyting"
Hon va på socknen. Hon va så tjock å "tongför" å hade korta
ben men armar som en annan människa men nästan intet förstånd.
Jag gick dit i ena ärene bara för att se henne.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Skåne
Fåris
T. Månsson
Ejdt 1931

Uppg. av Pils Ringström
Pils, Peter Albin
Julk 1854.

3294

Varsel.

Det var två rika människor, som hade bröllop i Tolånga kyrka,
å jag var å såg på ,När di skulle köra hem, så ~~xx~~ kom ena
framhjulet upp på en trappa, så vagnen hade nära välts.

Di har förargelse å vänta", sa folk. å de fick di också. Di för-
liktes aldrig, å di ble fattia, å han fick lungsot å dog.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

6

3294

Skydd mot trollen.

När de va jul, så la di en yxa på skammelen, och likaså när
"kredjen" skulle ut, så la di yxa, för att inte trollen skulle
ha "majt" me dom.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7
7

3294

Skydd mot åskväder.

När de åska, så la di en yxa, som där var stål i, på gården, så slog åskan ner på den, eller så "valde" di en järngryta, så lade di yxan på den.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8
8

Skåne
Fåres län
Tolunga län
1931

Upplyst till Bengtsson
Per, Persti. Kordian
Juld 1854

3294

Lappsskod.

De va udslätt bullor å stora plidor, å så bröds dar hol,
å så kommor dar ud så mæed surt blo. Di sa, ad de va lappana
oppad læned, som sto å skod.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

9

3294

Nödros från mosse.

Förr i tiden var här en mosse, men nu är den utdikad och marken är odlad. Di kunde titt höra nödrop från mossen. Där var så titt tänt. Di sa där var krigsfolk nerhuggna i mossen, det var di som skrek.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

10

Pytt. Nils Bengtsson
Hultsa

Ben. Kersti Korkin
född 1854 i Lora

Skane
Fors
Tolonen
1931

3294

Vad man brukade skrämna barnen med.

När jag var liten, så bruka di skrämna oss med "brönntjässan"
Di sa, att det var en människa, som lög nere i vattnet, å di
skrände oss med den för att vi inte skulle gå för nära
b runnen. Så skrände di oss med den "svorte mannen",
"mannen, som hade posana på röddjen" å "töddjemannen"
Gack ente ud, för där ståur mannen å stoppar de i posana,
bruka di säga till oss barn.

Skävl
Fävs
Tolänge
m.m. 1931

opp. Nils Bengtson
Karlson
bef. Rövde Kärbin
född 1854 i Rövde

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

//

*Skive
Fars ad
Tolunga m*

3294

Mis Bengtson

Skydd mot maran.

Di sa ,att maran fläta manen på hästarna i stallet.Men di
hängde "jortornsolja" över hästarna i en flaska eller så
smorde di manen me de.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12
12

3294

Bot mot "växt".

Här va en tös, som hade en "sådden räli växt" på halsen.
Så va min far död i den vevan, å di sa, att di som hade
tjänat kronan hade större makt än andra. Tösen å hennes mor
kom hit en kväll, å så strök di på växten å på liket, å de
dröjde inte länge förrän "växten" försvann. Di kom tianes
å gick tianes.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

13

3294

Länsmannen och fruntimmren.

Kan di få hamnen å en "mär", som har fölat, så får di inga smärtor, å de första barnet blir en mara eller en varulv.

Länsmän Sjöström såg en kväll på Sjöbo ora, att där var rent fullt med nakna fruntimmer, som ställt upp en hamn. Det var en Månljus kväll. Di försvann, när di fick syn på honom.

Å sen skicka han dit en kar, som grävde ner hamnen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14
/ 94

3294

Kvinnan, som inte kunde dö.

Här var en kvinna här i Hörr, som inte kunde dö.

Å där var en man, som kom dit på det stället, å han såg
, att hon inte kunde dö. Å han sa ti mannen å di satte några
glöder under sängen å kvinnan dog efter ett kvart.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

3294

Nystanet.

Det var en tös, som blev sjuk nere vid bäcken. Hon gick och lekte med några andra barn, så fick hon se ett stort nystan i bäcken. När hon skulle bocka sej ner och ta det, så försvann det. Men hon blev så sjuk, när di kom hem. Hon kunde inte tala, men så rökte di henne och, så blev hon bra den andra dan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

16

Skåwmannen, *ligger ho männiscoma.* 3294

När di byggde detta huset så sa di, som byggde huset ti min far, att skåwmannen kom in i stugan och låg på natten. Där va två kara, som skulle ligga i en säng å när di skulle lägga sej, så kände di att där låg någon, men när di tog med händerna då skubba han sej undan. Ja, sen sa di ti far: "Du fåur ente non fre i ditta hused". Ja skåwmannen har alltid varit här å kommer alltid ti å vara här.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-

ARKIV

12
12

3294

Varsel om död.

Här har vanligtvis kommit "ful" på fönstret, när de har väntats lik här i huset. Nu när ärkebiskopen dog så kom där en "ful" å hacka på fönstret dagen innan han dog.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18
/8

3294

Säkaka.

Di gömde av julabrödet å ga hästana, när di skulle
köra på våren, så ble di starkare ti å dra.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19
79

3294

Självspillingar.

Förr i tiden tala mor om att di begrov självspillingari
i ett markaskäl mellan två sockna. Men så ändrades det så
di fick begravas på kyrkogården men i all tysthet, sen solen
gått ner; å prästen gjorde ingen tacksägelse. Di lyftes över
kyrkomuren , men begravdes på sina gravplatser.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20
20

3294

Bot mot udslätt.

Di gick omkring ti nie kvinnor, om de va en kvinnna, där första barnet varit en pojke, så gick en flicka dit å tvärtom. Så fick di en bid spegeflässj å så skulle di stega de hårt, å så skulle di smita flottet på udslätten. Min mor visste många människor, som fick hjälp för de.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

Bröllopsvisa.

3294

1. Framför altarrunden stod ett par,
bruden väcker som en ängel var.

Hennes make kall och hård som sten,
blicken tränger genom mærg och ben.

2. Blombuketten hon i handen höll,
heta tårar på hennes kinder föll.

Myrtenkronan hon på hjässan bar,
vassa som törne den för henne var.

3. Prästen nalkades med dystra steg,
allt var tyst i kyrkan, alla teg.

Bröllopsskaran där högtidlig står,
och av ängslan brudens hjärta slår.

4. Prästen frågade honom nu ,
om han denna flicka vill taga till sin fru.

Älska henne uti nöd och lust,
bliva hennes både jelp och tröst.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

5. Ja han svarade med röst så hög,
då en suck sig ur brudens hjärta smög.

Skälvandé i varje lem hon står,
nästa fråga skall hon svara på.

6. Presten frågade, om hon vill,
denne man för evigt höra till.

Nej hon hördes knappast viska fram,
fast mannens vrede då hon ren förnam.

7. Mannen, som var både hård och kall,
svara ja , ty annars så du skall.

Vid dessa ord blev hon vit som snö ,
svara ja, ty annars skall du dö.

8. Ett skott, der small,
och allt blev tyst,

livets gnista hade slocknat ut.

Hennes lidande ett slut snart fick,
och i bruddräkt hon i döden gick.

3294

9. O, grymme man betänk ditt dystra dåd,
fly till din Gud och sök av honom nåd.

Kanhända du i evighetens land

försoning får

av hennes egen hand.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24
29

3294

Storka: gamla präster.....

Di sa for ,ad storttja de va gamla präster, som inte
hade gjort rätt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23
25